

**RIVOJLANAYOTGAN MAMLAKATLARDAGI TO‘G‘RIDAN-TO‘G‘RI XORIJIY
INVESTITSİYALAR VA ULARNING BARQAROR IQTISODIY O‘SISHGA
TA‘SIRI**

Ergashboyev Mashhurbek Latifjon o‘g‘li

Xalqaro iqtisodiyot va menejment fakulteti 4-kurs talabasi

Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti

Ilhomjonov Ibrohim Ilhomjon o‘g‘li

Ilmiy rahbar, “Xalqaro iqtisodiyot” kafedrası katta o‘qituvchisi

Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti

Email: i.ilhomjonov@uwed.uz

Annotatsiya: Ushbu ilmiy maqolada 2024-2026 yillar davomida rivojlanayotgan mamlakatlarga yo‘naltirilgan to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiyalarning zamonaviy holati, ularning barqaror iqtisodiy o‘shiga ko‘rsatadigan ta‘siri hamda mavjud muammolar tahlil qilinadi. Tadqiqot Birlashgan Millatlar Tashkiloti Savdo va Rivojlanish Konferensiyasi (UNCTAD), Xalqaro Valyuta Jamg‘armasi (XVJ) va Jahon Bankining so‘nggi hisobotlariga asoslangan holda olib borilgan. Maqolada raqamli iqtisodiyot, yashil energiya va global qimmatlar zanjirlarining qayta shakllanishi sharoitida investitsion oqimlarning o‘zgarish dinamikasi ko‘rib chiqiladi. Empirik tahlillar shuni ko‘rsatadiki, to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiyalar nafaqat kapital oqimi, balki texnologik innovatsiyalar va inson kapitalini rivojlantirish omili sifatida barqaror o‘shni ta‘minlaydi, ammo bu jarayon kuchli institutsional boshqaruvni talab qiladi.

Kalit so‘zlar: to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiyalar, barqaror iqtisodiy o‘sh, rivojlanayotgan bozorlar, global qimmatlar zanjiri, yashil investitsiyalar, raqamli transformatsiya, institutsional sifat, texnologik transfer.

Abstract: This scientific article analyzes the current state of foreign direct investment (FDI) flows to developing countries in 2024-2026, their impact on sustainable economic growth, and existing challenges. The research is based on the latest reports from the United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD), the International Monetary Fund (IMF), and the World Bank. The article examines the changing dynamics of investment flows in the context of the digital economy, green energy, and the restructuring of global value chains. Empirical analyses indicate that FDI serves not only as a capital flow but also as a factor for technological innovation and human capital development, ensuring sustainable growth, provided that strong institutional governance is in place.

Keywords: foreign direct investment, sustainable economic growth, emerging markets, global value chains, green investment, digital transformation, institutional quality, technology transfer.

Абстракт: В данной научной статье анализируется современное состояние потоков прямых иностранных инвестиций (ПИИ) в развивающиеся страны в период 2024–2026 годов, их влияние на устойчивый экономический рост и существующие проблемы. Исследование основано на последних отчетах Конференции ООН по торговле и развитию (ЮНКТАД), Международного валютного фонда (МВФ) и Всемирного банка. В статье рассматривается изменяющаяся динамика инвестиционных потоков в условиях цифровой экономики, зеленой энергетики и реструктуризации глобальных цепочек создания стоимости. Эмпирический анализ показывает, что ПИИ служат не только источником капитала, но и фактором технологических инноваций и развития человеческого капитала, обеспечивая устойчивый рост при условии сильного институционального управления.

Ключевые слова: прямые иностранные инвестиции, устойчивый экономический рост, развивающиеся рынки, глобальные цепочки создания стоимости, зеленые инвестиции, цифровая трансформация, качество институтов, передача технологий.

KIRISH

Hozirgi globallashuv davrida iqtisodiyotlar o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik tobora kuchayib bormoqda. Rivojlanayotgan mamlakatlar uchun to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar nafaqat moliyaviy resurs manbai, balki zamonaviy texnologiyalar, boshqaruv tajribasi va xalqaro bozorlarga integratsiyalashuv vositasi sifatida ham muhim ahamiyat kasb etadi. 2020-yildan keyingi davrda, ayniqsa pandemiya va geosiyosiy keskinliklar fonida, global investitsion landshaft tubdan o'zgardi. An'anaviy sanoat sohalaridan raqamli texnologiyalar, qayta tiklanuvchi energiya va biologik farmatsevtika kabi yuqori qo'shilgan qiymatli sektoralarga o'tish kuzatilmoqda [1].

2024-2026 yillarda rivojlanayotgan mamlakatlar oldida ikki tomonlama vazifa turibdi: bir tomondan, iqtisodiy o'sish sur'atlarini saqlab qolish, ikkinchi tomondan, iqlim o'zgarishi va ijtimoiy tengsizlik kabi global chalovishlarga javob berish. Shu kontekstda, xorijiy investitsiyaning "barqaror" xarakati, ya'ni uning atrof-muhit, ijtimoiy soha va korporativ boshqaruv (ESG) mezonlariga mosligi dolzarb masalaga aylandi. Ushbu maqolaning maqsadi – so'nggi statistik ma'lumotlar va ilmiy tadqiqotlar asosida rivojlanayotgan mamlakatlardagi xorijiy investitsiya dinamikasini tahlil qilish, ularning barqaror iqtisodiy o'sishga ta'sir mexanizmlarini aniqlash va samarali siyosat ishlab chiqish uchun ilmiy asoslangan tavsiyalar berishdir.

Tadqiqotning yangiligi shundaki, unda nafaqat an'anaviy makroiqtisodiy ko'rsatkichlar, balki raqamli iqtisodiyot va yashil o'tish davridagi investitsion tendensiyalar ham chuqur tahlil qilingan. Bu esa mavzuga zamonaviy va kelajakka yo'naltirilgan yondashuvni ta'minlaydi.

NAZARIY ASOSLAR VA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR

To'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar va iqtisodiy o'sish o'rtasidagi bog'liqlik iqtisodiy adabiyotlarda keng o'rganilgan. Dastlabki nazariyalar, xususan, Solouning neoklassik o'sish modeli, to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalarni kapital to'planishining tashqi manbai sifatida ko'rib, uning uzoq muddatli o'sishga ta'siri cheklangan deb hisoblagan. Biroq, endogen o'sish nazariyalari (Romer, Lukas) to'g'ridan-to'g'ri xorijiy

investitsiya orqali amalga oshadigan texnologik transfer va bilim diffuziyasi uzoq muddatli barqaror o‘shning asosiy drayveri ekanligini isbotladi [2].

Zamonaviy tadqiqotlarda "absorbtsion qobiliyat" tushunchasi markaziy o‘rin tutadi. Bu tushuncha qabul qiluvchi mamlakatning tashqi texnologiyalarni o‘zlashtirish, moslashtirish va innovatsiya qilish qobiliyatini anglatadi. Absorbtsion qobiliyat quyidagi omillarga bog‘liq:

1. Inson kapitali: Malakali ishchi kuchi mavjudligi.
2. Moliyaviy bozorlarning rivojlanganligi: Investitsiyalarni samarali taqsimlash imkoniyati.
3. Institutsional sifat: Huquqiy himoya, korrupsiyaning past darajasi va siyosiy barqarorlik.

So‘nggi yillarda "Yashil investitsiya" va "Raqamli investitsiya" tushunchalari paydo bo‘ldi. BMTning Barqaror Rivojlanish Maqsadlariga (BRM) erishishda to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiyaning roli nafaqat iqtisodiy, balki ekologik va ijtimoiy jihatdan ham baholanadi. Masalan, qayta tiklanuvchi energiya loyihalariga yo‘naltirilgan investitsiyalar karbon izini qisqartirishga va "yashil" ish o‘rinlarini yaratishga hissa qo‘shadi [3].

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqot deskriptiv (tasviriy) va analitik usullarni o‘z ichiga olgan aralash metodologiya asosida olib borildi. Ma’lumotlar bazasi sifatida UNCTADning World Investment Report 2024 va 2025 prognozlarini, XVJning World Economic Outlook (2026 yil aprel holatiga ko‘ra) va Jahon Bankining Global Economic Prospects hisobotlaridan foydalanildi.

Tahlil obyekti sifatida Janubiy-Sharqiy Osiyo, Lotin Amerikasi, Sharqiy Yevropa va Markaziy Osiyo mintaqalaridagi rivojlanayotgan mamlakatlar tanlab olindi. Tadqiqotda quyidagi usullar qo‘llanildi:

1. Statistik tahlil: to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiya oqimlari, YaIM o‘sh sur’atlari, eksport hajmi va ish bilan ta’minlash ko‘rsatkichlarining dinamikasini o‘rganish.
2. Solishtirma tahlil: Turli mintaqalar va mamlakat guruhlarini o‘rtasidagi farqlarni aniqlash.

3. Holat tadqiqoti (Case Study): Vyetnam, Hindiston va O‘zbekiston misolida investitsion siyosat samaradorligini baholash.

So‘nggi uch yil ichida global to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiya oqimlarida sezilarli o‘zgarishlar kuzatildi. Garchi rivojlangan mamlakatlarda investitsion faollik sekinlashgan bo‘lsa-da, rivojlanayotgan bozorlar, ayniqsa Osiyo mintaqasi, investitsion jozibadorlikni saqlab qoldi.

1-jadval. Rivojlanayotgan mintaqalarga to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiyalar oqimi
(milliard AQSh dollarida)

Mintaqa / Mamlakat guruhi	2023 (Fakt)	2024 (Baholash)	2025 (Prognoz)	2026 (Prognoz)	O‘rtacha yillik o‘sish sur‘ati (2023–2026)
Rivojlanayotgan Osiyo	580.4	612.5	645.0	678.2	+5.4%
– Xitoy	163.2	158.0	155.5	153.0	-2.1%
– Hindiston	45.1	52.3	58.7	65.4	+13.1%
– ASEAN mamlakatlari	182.5	195.4	210.2	225.8	+7.3%
Lotin Amerikasi va Karib havzasi	198.7	205.3	212.1	218.5	+3.2%
Afrika (Sahroi Kabirdan janubi)	54.2	58.6	63.4	68.9	+8.4%
Sharqiy Yevropa va MDH	32.5	35.1	38.4	42.1	+9.1%
Jami rivojlanayotgan mamlakatlar	865.8	911.5	958.9	1007.7	+5.2%

Manba: UNCTAD World Investment Report 2024-2025 va muallif prognozlari asosida tuzilgan [1].

Jadval ma'lumotlaridan ko'rinib turibdiki, Rivojlanayotgan Osiyo mintaqasi global to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiya oqimlarining yetakchisi bo'lib qolmoqda. Xitoyda investitsiyalarning biroz pasayishi kuzatilsa-da, Hindiston va ASEAN mamlakatlarida (Vyetnam, Indoneziya, Tailand) keskin o'sish qayd etilmoqda. Bu hodisa "Xitoy+1" strategiyasi doirasida transmilliy korporatsiyalarning ishlab chiqarish quvvatlarini diversifikatsiya qilishi bilan izohlanadi.

Afrika mintaqasi eng yuqori o'sish sur'atini (+8.4%) namoyon etmoqda, bu yerda asosan qayta tiklanuvchi energiya, raqamli infratuzilma va qishloq xo'jaligiga investitsiyalar jalb qilinmoqda. Sharqiy Yevropa va MDH mamlakatlarida ham barqaror o'sish kuzatilmoqda, bu yerda logistika va tranzit salohiyatidan foydalanish ustuvor ahamiyatga ega.

Sektoral tarkib bo'yicha tahlillar shuni ko'rsatadiki, 2024-2026 yillarda xizmat ko'rsatish sektori (ayniqsa, raqamli xizmatlar va moliyaviy texnologiyalar) to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyaning eng katta ulushini egallaydi. Ishlab chiqarish sektorida esa yarimo'tkazgichlar, elektromobillar va batareyalar ishlab chiqarishga qiziqish ortmoqda [4].

To'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar rivojlanayotgan mamlakatlar iqtisodiyotiga quyidagi asosiy kanallar orqali ta'sir ko'rsatadi:

To'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiya orqali rivojlanayotgan mamlakatlar zamonaviy texnologiyalar va boshqaruv usullariga ega bo'ladilar. Masalan, Vyetnamda Samsung va Intel kabi kompaniyalarning faoliyati mahalliy yetkazib beruvchilar zanjirini rivojlantirishga va muhandislik kadrlarining malakasini oshirishga turtki bo'ldi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiya mavjud bo'lgan korxonalarda mehnat unumdorligi sof mahalliy korxonalariga qaraganda o'rtacha 30-40% yuqori bo'ladi [5].

Xorijiy investorlar odatda mahalliy xodimlarni o'qitish va malakasini oshirishga katta mablag' sarflaydilar. Bu nafaqat bevosita band bo'lganlar, balki butun mehnat bozori uchun

"bilim spillover" (bilimning tarqalishi) effektini yaratadi. Hindistonda axborot texnologiyalari sektoridagi to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiya millionlab yosh mutaxassislarning global standartlarga mos kelishini ta'minladi.

To'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiya rivojlanayotgan mamlakatlarga xom ashyo eksportidan tayyor mahsulot ishlab chiqarishga o'tishga yordam beradi. Masalan, Meksika va Markaziy Yevropa mamlakatlari avtomobilsozlik sohasidagi to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiya hisobiga global qimmatlar zanjirining muhim halqasiga aylandi. Bu esa tashqi savdo balansini yaxshilash va valyuta tushumlarini oshirishga xizmat qiladi.

Xorijiy investorlarning kirib kelishi mahalliy bozorda raqobatni kuchaytiradi, bu esa mahalliy kompaniyalarni samaradorlikni oshirishga majbur qiladi. Bundan tashqari, investorlar huquqiy kafolatlar, soliq shaffofligi va korrupsiyaga qarshi kurashni talab qilish orqali institutsional muhitning yaxshilanishiga hissa qo'shadilar.

2-jadval. Tanlangan rivojlanayotgan mamlakatlarda to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiya va iqtisodiy ko'rsatkichlar korrelyatsiyasi (2024 yil ma'lumotlari)

Mamlakat	TO'G'RIDAN-TO'G'RI XORIJIY INVESTITSIYA / YaIM (%)	YaIM o'sish sur'ati (%)	Yuqori texnologiyali eksport ulushi (%)	Ishsizlik darajasi (%)
Vyetnam	6.2	6.5	42.1	2.3
Hindiston	2.8	7.1	18.5	7.8
Polsha	3.1	3.4	25.6	5.1
Costa Rica	4.5	4.2	38.9	10.2
O'zbekiston	3.4	5.8	12.4	8.5
O'rtacha qiymat	4.0	5.4	27.5	6.8

Manba: Jahon Banki ma'lumotlari va milliy statistika qo'mitalari hisobotlari asosida tuzilgan [6].

Jadval ma'lumotlari to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiya ulushi yuqori bo'lgan mamlakatlarda (Vyetnam, Kosta-Rika) yuqori texnologiyali eksport ulushi ham yuqori ekanligini ko'rsatadi. Bu esa to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyaning iqtisodiyotni modernizatsiya qilishdagi rolini tasdiqlaydi.

MUAMMOLAR VA CHAQIRIQLAR

Garchi to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiya ijobiy ta'sirga ega bo'lsa-da, rivojlanayotgan mamlakatlar bir qator jiddiy muammolarga duch kelmoqda:

1. Geosiyosiy Noaniqlik: AQSh va Xitoy o'rtasidagi savdo urushi, shuningdek, Yevropadagi harbiy mojarolar global investitsion oqimlarning yo'nalishini o'zgartirmoqda. Investorlar xavfsizroq va bashorat qilinadigan bozorlarni afzal ko'rmoqda.

2. Qarz Yuklamasi va Moliyaviy Barqarorlik: Ko'plab rivojlanayotgan mamlakatlar yuqori foiz stavkalari sharoitida tashqi qarzlarini qaytarishda qiynalmoqda. Bu esa ularning investitsion jozibadorligini pasaytiradi.

3. "Yashil" Standartlarga Moslashish Qiyinligi: Yevropa Ittifoqi kabi bozorlarda joriy etilayotgan "Chegara karbon solig'i" (CBAM) rivojlanayotgan mamlakatlar eksportchilari uchun qo'shimcha xarajatlar tug'diradi. Ularning "yashil" texnologiyalarga o'tishi uchun katta sarmoya talab etiladi.

4. Raqamli Tafovut: Raqamli infratuzilmasi zaif bo'lgan mamlakatlar raqamli iqtisodiyot sohasidagi to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyadan chetda qolish xavfi ostida. Bu esa texnologik orqada qolishni kuchaytiradi.

5. Ichki Siyosiy Barqarorsizlik: Ba'zi mintaqalarda siyosiy o'zgarishlar va huquqiy ishonchsizlik investorlarning uzoq muddatli rejalarini buzmoqda.

MILLIY MISOLLAR VA ENG YAXSHI TAJRIBALAR

Vyetnam: Ishlab chiqarish Hubiga Aylanish

Vyetnam ochiq savdo siyosati, erkin iqtisodiy zonalar va raqobatbardosh ishchi kuchi narxi hisobiga global ishlab chiqarish zanjirining muhim qismiga aylandi. Hukumat xorijiy investorlar uchun soliq imtiyozlarini taqdim etish bilan birga, infratuzilmani rivojlantirishga

katta e'tibor qaratdi. Natijada, 2024-2025 yillarda elektronika va to'qimachilik sohasidagi to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiya rekord darajaga yetdi.

Hindiston: Raqamli va Ishlab Chiqarish Strategiyasi

Hindiston "Make in India" va raqamli jamoat infratuzilmasi (UPI to'lov tizimi) orqali investitsiyalarni jalb qilmoqda. Apple kabi kompaniyalarning Xitoydan Hindistonga ishlab chiqarishni ko'chirishi mamlakatning yuqori texnologiyali eksport salohiyatini oshirdi. Shuningdek, startap ekotizimini qo'llab-quvvatlash orqali venchur kapital oqimi keskin oshdi.

O'zbekiston: Islohotlar va Diversifikatsiya

O'zbekiston so'nggi yillarda investitsion muhitni yaxshilash bo'yicha keng qamrovli islohotlarni amalga oshirmoqda. Soliq kodeksining liberallashtirilishi, valyuta bozorining erkinlashuvi va xususiy mulk huquqining mustahkamlanishi natijasida 2023-2025 yillarda to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiya hajmi sezilarli o'sdi. Asosiy e'tibor qayta tiklanuvchi energiya (quyosh va shamol elektr stansiyalari), avtomobilsozlik va IT parklariga qaratilgan. Masalan, TotalEnergies va ACWA Power kabi kompaniyalar bilan imzolangan kelishuvlar yashil energiya sohasidagi hamkorlikni mustahkamladi [7].

SIYOSAT TAKLIFLARI VA TAVSIYALAR

Rivojlanayotgan mamlakatlar to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyadan maksimal foyda olish va barqaror o'sishni ta'minlash uchun quyidagi choralarni ko'rishlari kerak:

1. **Institutsional Muhitni Yaxshilash:** Huquqiy tizimning shaffofligini oshirish, sud tizimining mustaqilligini ta'minlash va korrupsiyaga qarshi kurashni kuchaytirish. Investorlar uchun barqaror va bashorat qilinadigan muhit yaratish eng muhim omildir.

2. **Inson Kapitaliga Investitsiya:** Ta'lim tizimini zamonaviy talablarga moslashtirish, STEM (fan, texnologiya, muhandislik, matematika) yo'nalishlarini rivojlantirish va kasb-hunar ta'limini kuchaytirish. Bu absorbsion qobiliyatni oshiradi.

3. **Yashil Investitsiyalarni Rag'batlantirish:** Qayta tiklanuvchi energiya loyihalari uchun soliq imtiyozlari, "yashil" obligatsiyalar chiqarish va xalqaro klimatik fondlardan foydalanish. ESG standartlarini milliy qonunchilikka integratsiya qilish.

4. **Raqamli Infrastruktura Rivoji:** Keng polosali internet accessini kengaytirish, ma'lumotlar markazlarini qurish va kibermuhofaza tizimlarini mustahkamlash. Bu raqamli to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyani jalb qilish uchun zarur shartdir.

5. **Mahalliy Biznesni Integratsiya Qilish:** Xorijiy investorlar va mahalliy kichik va o'rta biznes o'rtasida klasterlar yaratish. Bu texnologik transforni tezlashtiradi va qo'shilgan qiymatni mamlakat ichida saqlab qolishga yordam beradi.

6. **Mintaqaviy Hamkorlik:** Qo'shni mamlakatlar bilan infratuzilma loyihalarini muvofiqlashtirish va umumiy bozor yaratish orqali mintaqaviy jozibadorlikni oshirish.

XULOSA

2024-2026 yillar tahlili shuni ko'rsatadiki, to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar rivojlanayotgan mamlakatlar uchun barqaror iqtisodiy o'sishning ajralmas qismi bo'lib qolmoqda. Statistik ma'lumotlar shuni tasdiqlaydiki, to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiya nafaqat YaIM o'sishiga, balki eksport diversifikatsiyasi, ish o'rinlari yaratish va texnologik modernizatsiyaga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Biroq, bu ta'sir avtomatik ravishda sodir bo'lmaydi; u kuchli institutsional baza, malakali inson kapitali va strategik davlat siyosatiga bog'liq.

Kelajakda investitsion oqimlar tobora "yashil" va "raqamli" xarakterga ega bo'ladi. Shu sababli, rivojlanayotgan mamlakatlar o'z strategiyalarini ushbu global trendlarga moslashtirishlari shart. An'anaviy resurslarga tayanish o'rniga, innovatsiya, barqarorlik va inson kapitaliga asoslangan rivojlanish modeli eng samarali yo'l hisoblanadi. Xalqaro hamkorlikni kuchaytirish, shaffoflikni ta'minlash va ijtimoiy adolat prinsiplariga rioya qilish orqali rivojlanayotgan mamlakatlar to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiya potentsialidan to'liq foydalanib, barqaror va inklyuziv iqtisodiy kelajakni qura oladilar.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. UNCTAD. World Investment Report 2024: Investing in Sustainable Energy for All. – Geneva: United Nations Publication, 2024. – 215 p.
2. Romer P. M. Endogenous Technological Change // Journal of Political Economy. – 1990. – Vol. 98, No. 5. – P. S71-S102.
3. OECD. OECD Investment Policy Reviews: Aligning Investment Policies with the Sustainable Development Goals. – Paris: OECD Publishing, 2023. – 180 p.
4. World Bank. Global Economic Prospects, June 2025: Slow Growth, High Stakes. – Washington, DC: World Bank, 2025. – 142 p.
5. Javorcik B. S. Does Foreign Direct Investment Increase the Productivity of Domestic Firms? In Search of Spillovers Through Backward Linkages // American Economic Review. – 2004. – Vol. 94, No. 3. – P. 605-627.
6. International Monetary Fund. World Economic Outlook Database, April 2026 Edition. – Washington, DC: IMF, 2026.
7. Prezident Sh. M. Mirziyoyev. O‘zbekiston Respublikasining 2024-2026 yillarga mo‘ljallangan investitsiya dasturi to‘g‘risidagi Farmoni. – O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi, 2024.
8. Asian Development Bank. Asian Development Outlook 2025: Digital Transformation for Green Growth. – Manila: ADB, 2025. – 250 p.